

ФАКУЛТЕТ ТЕХНИЧКИХ НАУКА

ИЗВЕШТАЈ О ОЦЕНИ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

-обавезна садржина- свака рубрика мора бити попуњена

(сви подаци уписују се у одговарајућу рубрику, а назив и место рубрике не могу се мењати или изоставити)

I ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ
<p>1. Датум и орган који је именовao комисију 27. 12 2013. на основу чл.77 Статута ФТН, декан проф.др Раде Дорословачки је донео решење којим је одређена Комисија за оцену и одбрану докторске дисертације, а на предлог Катедре са архитектуру и урбанизам.</p> <p>2. Састав комисије са назнаком имена и презимена сваког члана, звања, назива уже научне области за коју је изабран у звање, датума избора у звање и назив факултета, установе у којој је члан комисије запослен: Др Радивоје Динуловић, редовни професор, Архитектонско-убанистичко планирање, пројектовање и теорија, ФТН, Нови Сад Др Јасминка Цвејић, редовни професор, 26.02.2004. Планирање и пројектовање у пејзажној архитектури, Шумарски факултет, Београд. Др Никола Грдинић, редовни професор, 08. 12 2000. Методологија проучавања књижевности, Филозофски факултет, Нови Сад. Др Јелена Атанацковић Јеличић, ванредни професор, 25.09.2012. Архитектонско-убанистичко планирање, пројектовање и теорија, ФТН, Нови Сад Др Нађа Куртовић Фолић, редовни проф. 2. 03. 2002. Историја, наслеђе и заштита, ФТН, Нови Сад</p>
II ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ
<p>1. Име, име једног родитеља, презиме: ИВАНА Радета ПРИЦА 1104959715347</p> <p>2. Датум рођења, општина, држава: 11.04 959. Савски венац, Београд, Република Србија</p> <p>3. Назив факултета, назив студијског програма дипломских академских студија – мастер и стечени стручни назив Филолошки факултет, Италијански језик и књижевност, професор језика и књижевности. Магистарске студије – Култура кинеских градова и етнологија – Педагошки универзитет у Нанкингу, НР Кина.</p> <p>4. Година уписа на докторске студије и назив студијског програма докторских студија -</p> <p>5. Назив факултета, назив магистарске тезе, научна област и датум одбране: Назив оригинала: <i>Gudai zhongxi chengshi wenhua de bijiao fenxi</i> Компаративна анализа порекла и развоја града и урбане културе у Кини Педагошки универзитет у Нанкингу, НР Кина Оцена тезе и сертификат Нострификација дипломе извршена на Универзитету у Новом Саду (2007)</p>
<p>6. Научна област из које је стечено академско звање магистра наука: Архитектура и урбанизам</p>
III НАСЛОВ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ:
КИНЕСКИ ВРТ- АРХИТЕКТУРА И КУЛТУРА ВРТА У КИНЕСКОЈ ТРАДИЦИЈИ

IV ПРЕГЛЕД ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ:

Докторат укупно има 402 странице, без превода класичног дела Умеће грађења врта, које се налази на крају дисертације. Састоји се од Увода, 4 поглавља и Закључка. У оквиру текста налазе се: 222 фотографије; 30 цртежа; 33 основа; 3 дијаграма; 84 мапе; 137 репродукција; 172 цитата. Примењен је научни апарат са подножним напоменама.

У Уводу су изнети проблем и предмет истраживања, циљеви и задаци истраживања, дефинисане су основне хипотезе и научне методе истраживања. Дати су, затим, преглед досадашњих истраживања и опште уводне напомене. У наставку је направљен приказ историографске грађе који обухвата техничке приручнике, обичајне приручнике, анале, записе и белешке, те дела о камену и вртним планинама. Последњи део Увода посвећен је односу Европе према кинеском врту.

У првом поглављу, Историји кинеског врта, после краћег уводног објашњења, истраживано је порекло и развој кинеског врта по периодима: период Сја, Шанг и Џоу, раздобље „пролеће и јесен“ и „зарађене државе“; Ћин и Хан период; период разједињења; Свеј и Танг период; Сунг период; период некинеских династија; Минг и Ћинг период. Преглед обухвата огромни временски период од 21. века пре наше ере до 1911. године.

Поглавље два посвећено је утицајима на формирање кинеског врта и насловљено Врт и кинеска мисао. Истраживано је неколико тема. Прво кинеска религија, филозофија и теорија уметности, а затим, врт као уметничка творевина.

Треће поглавље је насловљено Архитектура врта и подељено на: Архитектуру вртних предела; Архитектуру земље и камена; Архитектуру воде; Архитектуру вртних здања; Врсте вртних здања и Флору вртних предела.

У четвртном поглављу расправља се о Вртовима у Кини, односно стилским групама и врстама вртова, типовима и дају се примери. Поглавље је са одељцима: Вртови, вртни и културни предели; Регионални стилови и Врсте вртова.

Следи Закључак у којем су синтетизована сазнања до којих је кандидаткиња дошла у свом истраживачком раду.

Иза закључка је дат превод класичног дела *Умеће грађења врта* и коментар о писцу и делу.

V ВРЕДНОВАЊЕ ПОЈЕДИНИХ ДЕЛОВА ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ:

Наслов рада је јасно формулисан и разумљив, прецизно описује предмет истраживања, у потпуности указује на садржај рада и акрибичан је.

У Уводу су дефинисани проблем и предмет, циљ и задаци истраживања, те хипотезе истраживања и научне методе истраживања. Дати су, затим преглед досадашњих истраживања и опште уводне напомене. Приказ историографске грађе је веома користан, јер садржи широк спектар извора од техничких приручника, обичајне приручнике, анале, записе и белешке, као и дела која се баве каменом и вртним планинама. У последем делу Увода развијена је дискусија о односу Европе према кинеском врту, нужна за разумевање кинеског врт и суштинске разлике која постоји у односу на европски став о вртовима.

Увод је написан тако да се из свих делова јасно сагледава карактер и значај истраживања које је у тези спроведено.

Прво поглавље, Историја кинеског врта, је исцрпно и хронолошки добро систематизовано. Садржи објашњење порекла врта, који настаје проширивањем делова најстаријих облика палате, а, затим, све карактеристике појединих епоха, еволутивне промене појединих деловима врта и однос друштва према врту кроз историју. Прате га веома квалитетни и лустративни прилози.

Ово поглавље је неопходно за разумевање смисла постојања кинеског врта, исцрпно је и прегледно. Друго поглавље, Врт и кинеска мисао, је, уз поглавље Архитектура врта, кључни део дисертације, јер се у њему истражују филозофски, религијски и други теоретски принципи и ставови који су условили да се оформи кинески врт у свом специфичном облику, који га издваја од других сличних творевина. Као резултат тих разматрања, на крају поглавља представља се кинески врт као уметничка творевина.

Расправа показује одлично познавање кандидаткиње свих друштвених и религијских појава у кинеској заједници и убедљиво су представљени разлози појаве и развоја кинеског врта.

У трећем поглављу, Архитектура врта, истражени су карактеристични појавни облици врта, у којима земља, камен и вода имају значајну улогу. Прегледно је дат и садржај флоре која се користи.

Ово поглавље је обрађено на основу одличног познавања свих сегмената који формирају врт.

Четврто поглавље обухвата преглед вртова у Кини, обрађују се стилске карактеристике по регионима и представља се основна типологија кинеских вртова, вртних и културних предела. Кроз ово поглавље се представљају примери који поткрепљују опште принципе и теоријске основе појаве и развоја кинеског врта.

Примери су обрађени у форми студија случаја, тако да превазилазе обичан приказ великог броја вртова, веома су корисни и инспиративни за савремену примену.

У закључку су синтетизовани резултати истраживања. Прво су обрађени закључци по појединим темама које су истраживане, а затим је дата сублимација резултата који садрже универзалне вредности кинеског врта који се због тога може корисно употребити у савременом планирању простора.

Комисија сматра да закључак обилује оригиналним доприносима у области стварања кинеског врта и његовој корисној улози у савременом просторном планирању.

Сви облици истраживања су квалитетно обављени и Комисија је позитивно оценила сва поглавља докторске дисертације.

VI СПИСАК НАУЧНИХ И СТРУЧНИХ РАДОВА КОЈИ СУ ОБЈАВЉЕНИ ИЛИ ПРИХВАЋЕНИ ЗА ОБЈАВЉИВАЊЕ НА ОСНОВУ РЕЗУЛТАТА ИСТРАЖИВАЊА У ОКВИРУ РАДА НА ДОКТОРСКОЈ ДИСЕРТАЦИЈИ

1. Прица, И.: "Просвећени деспотизам у Кини 18. века", *Зборник радова Друштва за проучавање 18. века*, књига VII, Завод за културу Војводине, Нови Сад, 2008. стр. 137 -153.

2. Прица, И.: "Кинеска геомантија на истоку и западу (ф' нг швеј и фенг шуи)", *Зборник радова Друштва за проучавање 18. века*, књига VI, Завод за културу Војводине, Нови Сад 2007., стр. 127 – 140

3. Прица, И.: "Грађење кинеског врта", *Зборник радова Друштва за проучавање 18. века*, књига V, Завод за културу Војводине, Нови Сад 2004., стр. 13 – 36.

4. Прица, И., "Окупљање у сеници Орхидеје", *Домети*, градска библиотека Карло Бјелички, Сомбор, 2004. двоброј 118 – 119, стр. 20 -34

Прица, И.: "О природном у уметности кинеског врта", *Зборник радова "Уметност – природа – техника"*, Естетичко друштво Србије, Београд 1996., стр. 91 – 102.

5. Прица, И.: "Компаративна анализа порекла и развоја града и урбане културе у кинеској и западној цивилизацији", *The culture of Southeast China (Dongnan wenhua) Nanjing bowuyuan chuban*, Nanking, No 1, 2 1990. стр. 21- 32 .

VII ЗАКЉУЧЦИ ОДНОСНО РЕЗУЛТАТИ ИСТРАЖИВАЊА

Презентација резултата истраживања кандидаткиње условљена је концептуалном разликом између европског и кинеског врта, која се у сасвим уопштеном облику може исказати на следећи начин: европски врт се претежно сади, док се кинески врт консеквентно гради. Услед тога, као посебно значајан резултат истраживања представља тумачење кинеске филозофије, културе и уметности без којих разумевање концепта кинеског врта не би било могуће. У тај резултат убраја се и кандидаткињин превод на српски и енглески језик приручника *Умеће грађења кинеског врта* из 17. века.

Кроз историјски преглед кинеског врта који обухвата велики временски распон од више хиљада година (21. век пре нове ере-1911.), са изузетним графичким прилозима, представљене су одређене промене настале еволуцијом мисли кинеског друштва. У кинеској традицији врт не постоји изван, већ он у својој укупности представља сложени објекат архитектуре. Филозофска мисао, унутар које се дефинисао контекст у оквиру којег је настала и издвојила се кинеска архитектура, складно повезује живе организме, биљке, рибе, људе који учествују у стварању овог специфичног архитектонског дела.

У поглављу Архитектура кинеског врта доказано је, истраживањем кандидаткиње, да се уметност грађења кинеског врта суштински бави идејом на који начин се остварује јединствена артикулација простора, као и да се у том процесу примарно служи изражајним средствима архитектуре. Поред њих, дефинисан је и обрађен велики број других елемената уметничког израза развијаних у кинеској култури, укључујући и писану реч која је, у посебном облику, примењена у архитектури, као што је то био случај и у исламској и византијској архитектури. Закључено је да је услед укључивања и

интегрисања ових елемената створен је сасвим другачији однос између архитектуре и културе у којем један тип архитектонског објекта није израз, већ је *институција* културе.

На основу свеобухватних истраживања Ивана Прица је извела и веома језгровито, текстуално и графички, представила основну типологију кинеског врта.

Резултати истраживања синтетизовани су у закључку. Издвајају се најважнији. На основу историјских истраживања изведен је закључак да је кинески врт веома рано израстао у једну од најсложенијих институција кинеске културе, нарочито оспособљену за стварање, чување и преношење готово свих облика културних порука. Услед тога, кинески врт као концепт преобликовања непосредног природног окружења укореењен је у веома раном процесу успостављања и усложњавања дистинкције простор - место.

Истраживања филозофско-теоријске основе довела су до закључка да су Кинези веома рано усвојили концепт универзума који јесте или се бар понаша као динамично поље размене универзалних порука и у којем је свако постојање заправо сам процес те размене.

У кинеском врту објекат не одређује место већ посебност места одређује квалитет и значење објекта. Зато је у кинеској теорији градитељског умећа успостављен појам *ђинг* који представља основну просторну, обликовну, организациону и структуралну јединицу архитектуре врта. Овај термин се у савременој западној литератури најчешће преводи као визура, видик, крајолик, поглед... или се сасвим неодређено наводи на свом изворном облику. Уочавајући овај термилошки проблем Ивана Прица је прецизније објаснила комплексност садржаја појма *ђинг* и дефинисала га на следећи начин: Простор је производ кретања, а *ђинг* је место - застајање у простору осмишљено као просторно-поетска слика.

У области непосредних архитектонских истраживања изведен је закључак да као дело архитектуре кинески врт показује изузетну упорност и доследност у одржавању везе са првобитним, архетипским облицима градитељске интервенције у природној средини. У области типологије *ђинг*-а доказано је да структура *ђинг*-а која је намењена одговарајућем типу објекта не одређује и тип самог *ђинг*-а. Типови *ђинг*-ова су одређени далеко ширим просторним и значенским контекстима, међусобним односима својих поља и односима међу објектима у њима. То, наизглед једноставну, кинеску архитектуру чини веома комплексном творевином градитељског умећа.

Појединачни закључци омогућили су и дефинисање опште одлике кинеског врта у односу на територијалност, комуникативност, универзалност, флексибилност и постојаност.

У кинеском вртоградитељству архитектонски простор није посматран као унутрашњи и спољашњи садржај тела (објекта), већ као територија на којој се преплићу бројна поља међусобних утицаја и размене садржаја.

Општа представа о укупном простору успостављена и усвојена у облику комуникацијског система чији је резултат свако постојање, условљава да је архитектонски простор артикулисан као вишеслојни систем размене информација не само функционалне и естетске већ подједнако културне, духовне, психолошке и мисаоне природе.

Тенденција ка *природности* захтевала је изванредан степен одрицања од претеране спекулативности што је временом довело до стваралачког замора. Ипак, ови обрасци, сведени на иконе, створили су универзални језик вртне архитектуре разумљив готово свим припадницима културне групе у којој је настао.

Велико културно подручје као што је кинески језик вртне архитектуре могао је бити разумљив зато што је био прилагођен формирању једног отвореног архитектонског текста у којем равноправно учествују и елементи неархитектонске природе.

Иако се кинески вртови, како се данас виде, доживљавају као слика заустављена у времену, они су се током свог краћег или дужег постојања константно трансформисали. Сви конститутивни делови врта, укључујући и грађевине, могли су мењати место, стварати нове конфигурације и амбијенте, мењати намену, улогу и значење, па су тако делови једног врта постајали су језгро неког новог и другачијег. Њихова постојаност огледала се управо у тој трансформабилности.

Ове изузетне одлике кинеског врта, као и кинески однос према изграђеном и уређеном простору кандидатакиња процењује као изузетно корисне за преузимање и развијање нових, целисходнијих, етички уравнотеженијих, квалитетнијих и универзалнијих облика понашања у савременом градитељству.

VIII ОЦЕНА НАЧИНА ПРИКАЗА И ТУМАЧЕЊА РЕЗУЛТАТА ИСТРАЖИВАЊА

Експлицитно навести позитивну или негативну оцену начина приказа и тумачења резултата истраживања

У докторској дисертацији кандидаткиња, Ивана Прица, јасно је и прегледно приказала и образложила резултате рада, који је морао бити мултидисциплинаран због карактера одабране теме доктората . Резултати истраживања у потпуности одговарају постављеним циљевима ове докторске тезе. Изузетна акрибичност и начин графичког, односно ликовног представљања прилога доприносе прегледности резултата и извођењу закључака.

Тумачење и вредновање резултата спроведеног истраживања су разложно предочени, те их комисија оцењује изузетно позитивно. Специфичност истраживања и квалитетна анализа свих сегмената филозофско-теоријске основе и реализације кинеског врта представљају несумњиво квалитетну подлогу за све будуће радове у којима ће се кинески врт и поуке које се из његових својстава могу применити на савремену архитектуру објављивати на нашем језику.

Докторска дисертација Иване Прице представља резултате дугогодишњих и исцрпних истраживања архитектуре и културе врта у кинеској традицији што је могло да се оствари због њеног одличног познавања кинеског језика, посебно терминологије која се односи на врт.

Комисија високо цени све резултате презентоване у дисертацији.

IX КОНАЧНА ОЦЕНА ДОКТОРСKE ДИСЕРТАЦИЈЕ:

У докторској дисертацији кандидаткиња, Ивана Прица, јасно је и прегледно приказала и образложила добијене резултате. Резултати истраживања у потпуности одговарају постављеним циљевима ове докторске дисертације. Сви прилози, од којих већина представља ауторкин оригинални рад, значајно доприноси прегледности резултата и извођењу закључака.

Целокупно тумачење и вредновање резултата спроведеног истраживања су разложно предочени, те их комисија оцењује позитивно. Резултати истраживања и њихова квалитетна анализа несумњиво стварају квалитетну подлогу за даља истраживања кинеског врта, односно за могућности примене филозофије његовог обиковања у савременом уређењу простора.

1. Да ли је дисертација написана у складу са образложењем наведеним у пријави теме
Докторска дисертација је у потпуности написана у складу са образложењем наведеним у пријави теме.

2. Да ли дисертација садржи све битне елементе
Докторска дисертација садржи све битне елементе истраживачког рада предвиђене за израду тезе.

3. По чему је дисертација оригиналан допринос науци
Ивана Прица је одлучила, дефинишући задатак дисертације, да научно разјасни веома сложен процес појаве и развоја кинеског врта, као и да докаже да се сазнања из тог искуства могу веома корисно применити у савременом уређењу простора. Поступајући као одличан познавалац опште кинеске историје, језика, кинеске филозофије, религије и културе, она је веома акрибично, уверљиво разјаснила процес појаве и развоја кинеског врта кроз историју, филозофију његовог обликовања и значајно место у свакодневном животу кинеског друштва. Начин на који је спровела своја истраживања и како их је представила у дисертацији представља добар пример како се страни, углавном непознати облици стварања у простору могу учинити приступачни другим културама, у овом случају европској. Ова докторска дисертација је значајна по начину како су интерпретирани резултати истраживања, с обзиром да су произашли из мултидисциплинарних проучавања које је обавила један аутор, а не тим. Типологија кинеског врта је направљена прегледно и може користити и другим истраживачима.

Укупан допринос огледа се у две области. Први допринос је дефинисање појаве и историјског развоја кинеског врта, уз ауторски превод једног од најзначајнијих класичних дела *Умеће грађења врта* на енглески и српски језик (до сада не преведено).

Други допринос је, несумњиво, у аутентичном тумачењу и дефинисању филозофских, религијских и културних принципа који су условили стварање овог специфичног облика врта, чиме се у потпуности разликује од европских вртова. Квалитети и вредности кинеског врта чине га, услед тога, веома корисним угледом за савремено уређење простора.

4. Недостаци дисертације и њихов утицај на резултат истраживања
Комисија није констатовала недостатке у раду на дисертацији.

X ПРЕДЛОГ:

На основу укупне оцене дисертације, **комисија предлаже:**

Наставно-научном већу Факултета техничких наука и Сенату Универзитета у Новом Саду да прихвате докторску дисертацију „КИНЕСКИ ВРТ- АРХИТЕКТУРА И КУЛТУРА ВРТА У КИНЕСКОЈ ТРАДИЦИЈИ” и да се, после спроведеног поступка, кандидату, ИВАНИ ПРИЦИ, одобри јавна одбрана.

НАВЕСТИ ИМЕ И ЗВАЊЕ ЧЛАНОВА КОМИСИЈЕ
ПОТПИСИ ЧЛАНОВА КОМИСИЈЕ

Др **Радивоје Динуловић**, редовни професор,

Др **Јасминка Цвејић**, редовни професор,

Др **Никола Грдинић**, редовни професор,

Др **Јелена Атанацковић Јеличић**, ванредни професор,

Др **Нађа Куртовић Фолић**, редовни професор

НАПОМЕНА: Члан комисије који не жели да потпише извештај јер се не слаже са мишљењем већине чланова комисије, дужан је да унесе у извештај образложење односно разлоге због којих не жели да потпише извештај.